

BO'LAJAK PSIXOLOGLARDA MATEMATIK QOBILIYAT VA ANALITIK FIKRLASHNING KASBIY FAOLIYAT SAMARADORLIGIGA TA'SIRI

B.Xalilov¹

Mas'ul muallif: Xalilov Bekzod,
Buxoro xalqaro universiteti
mustaqil tadqiqotchisi.

Accepted: 08 Avgust 2026
Published: 08 Avgust 2026

Copyright: © 2026 by the
author(s). Licensee Buxoro xalqaro
universiteti ilmiy axborotnomasi.

Iqtibos uchun: Xalilov, B.
BO'LAJAK PSIXOLOGLARDA
MATEMATIK QOBILIYAT VA
ANALITIK FIKRLASHNING KASBIY
FAOLIYAT SAMARADORLIGIGA
TA'SIRI / B. Xalilov // Buxoro
xalqaro universiteti ilmiy
axborotnomasi. — 2026. — T. 7, №
1. — B. 74–78.

1. Buxoro xalqaro universiteti mustaqil tadqiqotchisi

Annotatsiya. Mazkur maqolada bo'lajak psixologlarda matematik qobiliyat va analitik fikrlashning kasbiy faoliyat samaradorligiga ta'siri ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Zamonaviy psixologiya amaliyotida mutaxassisdan nafaqat nazariy bilim, balki ma'lumotlarni tahlil qilish, muammoli vaziyatlarni baholash hamda psixologik xulosalarni ilmiy asosda shakllantirish ko'nikmalari ham talab etiladi. Tadqiqot davomida matematik tafakkur darajasi yuqori bo'lgan talabalar psixodiagnostik jarayonlarda, statistik ma'lumotlarni qayta ishlashda va analitik qaror qabul qilishda yuqori samaradorlik ko'rsatishi aniqlangan. Shuningdek, analitik fikrlashning professional kompetensiyalar, tanqidiy yondashuv va tadqiqotchilik faoliyati bilan uzviy bog'liqligi yoritilgan. Maqolada bo'lajak psixologlarning kasbiy tayyorgarligida matematik savodxonlik, mantiqiy tafakkur va statistik kompetensiyalarni rivojlantirishning ahamiyati asoslab berilgan. Tadqiqot natijalari psixologiya ta'limida innovatsion yondashuvlarni joriy etish va talabalarni ilmiy-tadqiqot faoliyatiga tayyorlash zarurligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: matematik qobiliyat, analitik fikrlash, bo'lajak psixolog, kasbiy samaradorlik, statistik tafakkur, psixodiagnostika, professional kompetensiya, tanqidiy fikrlash, ilmiy tadqiqot.

ВЛИЯНИЕ МАТЕМАТИЧЕСКИХ СПОСОБНОСТЕЙ И АНАЛИТИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ НА ЭФФЕКТИВНОСТЬ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ БУДУЩИХ ПСИХОЛОГОВ

Аннотация. В данной статье научно рассматривается влияние математических способностей и аналитического мышления будущих психологов на эффективность их профессиональной деятельности. Современная психологическая практика требует от специалиста не только теоретических знаний, но и способности анализировать информацию, оценивать проблемные ситуации и формулировать психологические выводы на научной основе. В ходе исследования было установлено, что студенты с высоким уровнем математического мышления демонстрируют более высокую результативность в психодиагностической деятельности, обработке статистических данных и принятии аналитических решений. Особое внимание уделяется взаимосвязи аналитического мышления с профессиональными компетенциями, критическим подходом и исследовательской активностью студентов. В статье обосновывается необходимость развития математической грамотности, логического мышления и статистических навыков в системе подготовки будущих психологов. Результаты исследования подтверждают, что формирование аналитических способностей способствует повышению качества профессиональной подготовки, развитию научного подхода и эффективности практической деятельности психолога. Также подчеркивается актуальность внедрения инновационных образовательных технологий, направленных на развитие исследовательских и аналитических компетенций студентов-психологов.

Ключевые слова: математические способности, аналитическое мышление, будущий психолог, профессиональная эффективность, статистическое мышление, психодиагностика, профессиональная компетентность, критическое мышление, научное исследование.

THE IMPACT OF MATHEMATICAL ABILITIES AND ANALYTICAL THINKING ON THE EFFECTIVENESS OF PROFESSIONAL ACTIVITY OF FUTURE PSYCHOLOGISTS

Abstract. This article scientifically examines the influence of mathematical abilities and analytical thinking on the professional effectiveness of future psychologists. Modern psychological practice requires specialists not only to possess theoretical knowledge, but also to analyze information, evaluate problematic situations, and formulate scientifically grounded psychological conclusions. The study revealed that students with a high level of mathematical thinking demonstrate greater effectiveness in psychodiagnostic activities, statistical data processing, and analytical decision-making. Particular attention is paid to the relationship between analytical thinking, professional competencies, critical reasoning, and research activity among psychology students. The article substantiates the importance

of developing mathematical literacy, logical reasoning, and statistical skills within the professional training system of future psychologists. The findings confirm that the formation of analytical abilities contributes to improving the quality of professional education, strengthening scientific approaches, and increasing the effectiveness of practical psychological work. The study also emphasizes the relevance of introducing innovative educational technologies aimed at developing analytical and research competencies among future specialists in psychology.

Keywords: mathematical abilities, analytical thinking, future psychologists, professional effectiveness, statistical thinking, psychodiagnostics, professional competence, critical thinking, scientific research.

Mavzuning dolzarbligi. Bugungi kunda psixologiya sohasi zamonaviy texnologiyalar, statistik tahlil va ilmiy tadqiqot metodlari bilan chambarchas bog'liq holda rivojlanmoqda. Shu sababli bo'lajak psixologlardan nafaqat nazariy bilim, balki analitik fikrlash, mantiqiy xulosa chiqarish va ma'lumotlarni tahlil qilish ko'nikmalari ham talab etilmoqda. Matematik qobiliyat esa ushbu kompetensiyalarni shakllantirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi.

O'zbekistonda oliy ta'lim tizimini modernizatsiya qilish jarayonida psixolog mutaxassislarni xalqaro standartlar asosida tayyorlashga alohida e'tibor qaratilmoqda. Ta'lim dasturlariga statistik metodlar, raqamli texnologiyalar va ilmiy-tadqiqot faoliyatini rivojlantirishga oid fanlarning kiritilishi bu yo'nalishning dolzarbligini yanada oshirmoqda.

Xalqaro tajribada, xususan AQSH, Germaniya va Buyuk Britaniya universitetlarida psixologlarni tayyorlash jarayonida matematik savodxonlik va analitik tafakkurni rivojlantirish asosiy kompetensiyalardan biri sifatida qaraladi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, analitik fikrlashi rivojlangan psixologlar psixodagnostika, konsultativ faoliyat va ilmiy tadqiqotlarda yuqori samaradorlikka erishadi. Shu jihatdan mazkur mavzu ilmiy va amaliy ahamiyatga ega hisoblanadi.

Kirish. Hozirgi davrda psixologiya fani inson faoliyatining turli sohalari bilan integratsiyalashib, ilmiy-tadqiqot va amaliy faoliyatning muhim yo'nalishlaridan biriga aylanmoqda. Zamonaviy psixolog faoliyati nafaqat inson ruhiyati va xulq-atvorini o'rganish, balki psixologik ma'lumotlarni tahlil qilish, diagnostik natijalarni ilmiy asosda interpretatsiya etish hamda muammoli vaziyatlarga analitik yondashishni ham talab qiladi. Shu sababli bo'lajak psixologlarda matematik qobiliyat va analitik fikrlashni rivojlantirish masalasi dolzarb ilmiy-pedagogik muammolardan biri sifatida qaralmoqda.

Bugungi kunda ko'plab psixologik tadqiqotlar statistik metodlar asosida olib boriladi. Psixodagnostik testlar natijalarini qayta ishlash, korrelyatsion tahlil, dispersiya tahlili va empirik ma'lumotlarni interpretatsiya qilish jarayonida matematik tafakkur muhim ahamiyat kasb etadi. Jahon tajribasida psixolog mutaxassislarni tayyorlash tizimida statistik savodxonlik va analitik kompetensiyalar asosiy kasbiy talablar qatoriga kiritilgan. Xususan, AQSH, Kanada, Germaniya va Buyuk Britaniya universitetlarida psixologiya yo'nalishi talabalari uchun matematik statistika, psixometriya va ma'lumotlar tahlili fanlari majburiy o'quv modullari sifatida o'qitiladi.

O'zbekistonda ham oliy ta'lim tizimini modernizatsiya qilish jarayonida bo'lajak mutaxassislarning ilmiy-tadqiqotchilik kompetensiyalarini rivojlantirishga katta e'tibor qaratilmoqda. Psixologiya yo'nalishida tahsil olayotgan talabalar uchun statistik dasturlar, raqamli texnologiyalar va ilmiy tahlil metodlarini o'rgatish bugungi ta'lim siyosatining ustuvor vazifalaridan biri hisoblanadi. Chunki zamonaviy psixolog kasbiy faoliyat davomida nafaqat nazariy bilimlarga, balki analitik fikrlash, tanqidiy yondashuv va muammolarni ilmiy asosda hal qilish qobiliyatiga ham ega bo'lishi zarur.

Ilmiy tadqiqotlarda matematik qobiliyatning rivojlanganligi professional samaradorlik bilan bevosita bog'liqligi ko'plab olimlar tomonidan ta'kidlangan. Analitik tafakkurga ega bo'lgan psixologlar diagnostik jarayonlarda xatolarni kamaytirish, ma'lumotlarni obyektiv baholash va psixologik xulosalarni asosli shakllantirishda yuqori natijalarga erishadi. Shu bilan birga, matematik tafakkur mantiqiy fikrlash, muammoli vaziyatlarni tizimli tahlil qilish hamda ilmiy tadqiqot olib borish kompetensiyalarining shakllanishiga xizmat qiladi.

Shu nuqtai nazardan, bo'lajak psixologlarda matematik qobiliyat va analitik fikrlashning kasbiy faoliyat samaradorligiga ta'sirini o'rganish nazariy va amaliy jihatdan muhim ahamiyat kasb etadi. Mazkur tadqiqot psixolog mutaxassislarni tayyorlash sifatini oshirish, ularning statistik savodxonligini rivojlantirish hamda professional kompetensiyalarini takomillashtirishga xizmat qiladi.

Adabiyotlar tahlili. Bo'lajak psixologlarda matematik qobiliyat va analitik fikrlashning kasbiy faoliyat samaradorligiga ta'siri masalasi zamonaviy psixologiya va pedagogika fanida muhim ilmiy yo'nalishlardan biri sifatida tadqiq etilmoqda. Global ta'lim tizimida psixolog mutaxassislarning ilmiy-tahliliy kompetensiyalarini rivojlantirishga bo'lgan ehtiyoj ortib borayotgani mazkur muammoning dolzarbligini yanada kuchaytirmoqda. Ayniqsa, psixodagnostika, eksperimental psixologiya va ilmiy tadqiqot metodologiyasining rivojlanishi matematik tafakkur hamda analitik yondashuvning psixolog kasbiy faoliyatidagi o'rnini kengaytirdi.

Analitik va mantiqiy tafakkurning inson intellektual rivojlanishidagi ahamiyati ilk bor mashhur shveysariyalik olim Jean Piaget tomonidan chuqur o'rganilgan. Olim o'zining kognitiv rivojlanish nazariyasida mantiqiy-matematik tafakkur insonning muammoli vaziyatlarni hal qilish, tahlil qilish va xulosa chiqarish qobiliyatining asosiy komponenti ekanligini ta'kidlaydi. Piajening fikricha, analitik fikrlashning shakllanishi shaxsning intellektual yetukligi va professional faoliyat samaradorligini belgilovchi muhim omillardan biridir.

Rus psixologiya maktabining yirik vakili Lev Vygotsky esa tafakkurning rivojlanishini ijtimoiy muhit va ta'lim jarayoni bilan bog'lab izohlagan. Uning madaniy-tarixiy konsepsiyasiga ko'ra, analitik va mantiqiy fikrlash inson faoliyatida muammolarni ilmiy asosda hal qilishga xizmat qiladi. Olimning qarashlari bo'lajak psixologlarni tayyorlash jarayonida nazariy bilim bilan bir qatorda amaliy tahliliy ko'nikmalarni rivojlantirish zarurligini ko'rsatadi.

Faoliyat nazariyasi asoschisi Aleksei Leontiev professional faoliyat samaradorligini tafakkur va intellektual faoliyat bilan bog'liq holda tahlil qilgan. Uning ilmiy qarashlariga ko'ra, har qanday kasbiy faoliyatning muvaffaqiyati insonning vaziyatni tahlil qilish, qaror qabul qilish va ma'lumotlarni qayta ishlash qobiliyatiga bog'liq. Bu esa psixolog mutaxassislari

uchun analitik fikrlashning muhimligini tasdiqlaydi.

Matematik qobiliyatlar psixologik tadqiqotlarda statistik metodlardan foydalanish bilan ham chambarchas bog'liq. Mashhur ingliz statistigi Ronald Fisher tomonidan ishlab chiqilgan statistik tahlil metodlari bugungi kunda psixologik tadqiqotlarning asosiy ilmiy vositalaridan biri hisoblanadi. Fisher ilmiy xulosalarning ishonchligi statistik hisob-kitoblarning aniqligiga bog'liqligini ta'kidlagan. Keyinchalik Jacob Cohen statistik savodxonlikning psixologik tadqiqotlardagi ahamiyatini chuqur tahlil qilib, analitik tafakkur rivojlangan mutaxassislar ilmiy tadqiqotlarda yuqori samaradorlikka ega bo'lishini asoslab bergan.

Psixodiagnostika sohasida faoliyat yuritgan Raymond Cattell va Hans Eysenck ilmiy ishlari ham matematik tafakkurning ahamiyatini ko'rsatadi. Ular shaxs xususiyatlarini o'lchash, testlarni standartlashtirish va faktor tahlilini amalga oshirishda statistik metodlarning zarurligini asoslab bergan. Ayniqsa, Kattellning faktor tahliliga asoslangan tadqiqotlari psixologiya fanida matematik metodlardan foydalanishning yangi bosqichini boshlab bergan.

Amerikalik olim David Wechsler intellekt diagnostikasi bo'yicha olib borgan tadqiqotlarida mantiqiy va matematik fikrlash insonning umumiy intellektual salohiyatining muhim tarkibiy qismi ekanligini ta'kidlagan. Uning intellekt testlari bugungi kunda ham dunyo psixologik amaliyotida keng qo'llanilib kelinmoqda.

Zamonaviy xorijiy tadqiqotlarda ham bo'lajak psixologlarning statistik va analitik kompetensiyalarini rivojlantirish masalasi muhim ilmiy yo'nalish sifatida qaralmoqda. AQSH va Yevropa universitetlarida olib borilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, matematik savodxonligi yuqori bo'lgan talabalar ilmiy tadqiqotlar olib borishda, psixologik ma'lumotlarni interpretatsiya qilishda va muammoli vaziyatlarni hal qilishda yuqori natijalarga erishadi. Shu sababli ko'plab rivojlangan davlatlarda psixologiya ta'lim dasturlariga statistik analiz, psixometriya va ma'lumotlar tahlili fanlari majburiy tarzda kiritilgan.

Rus olimlari tomonidan olib borilgan zamonaviy tadqiqotlarda esa psixologiya yo'nalishi talabalarida matematik tayyorgarlik yetarli bo'lmaganda psixodiagnostik faoliyatda xatolar yuzaga kelishi, ilmiy xulosalarning obyektivligi pasayishi mumkinligi qayd etilgan. Shu bois oliy ta'lim tizimida analitik tafakkur, statistik savodxonlik va matematik kompetensiyalarni rivojlantirishga qaratilgan innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash tavsiya etiladi.

Umuman olganda, ilmiy adabiyotlar tahlili matematik qobiliyat va analitik fikrlash bo'lajak psixologlarning professional kompetentligini shakllantiruvchi muhim omillardan biri ekanligini ko'rsatadi. Rus va xorijiy olimlarning ilmiy qarashlari psixolog mutaxassislarni tayyorlash jarayonida statistik savodxonlik, mantiqiy tahlil va ilmiy fikrlashni rivojlantirish zamonaviy ta'limning ustuvor yo'nalishlaridan biri ekanligini tasdiqlaydi.

Metodologiya. Mazkur tadqiqotda bo'lajak psixologlarda matematik qobiliyat va analitik fikrlashning kasbiy faoliyat samaradorligiga ta'siri empirik jihatdan o'rganildi. Tadqiqot O'zbekiston oliy ta'lim muassasalarining psixologiya yo'nalishida tahsil olayotgan 2–4-bosqich talabalari orasida olib borildi. Tadqiqotda jami 86 nafar respondent ishtirok etdi. Tanlanma tarkibiga turli akademik ko'rsatkichlarga ega bo'lgan talabalar jalb qilinib, natijalarning obyektivligini ta'minlashga alohida e'tibor qaratildi.

Tadqiqot jarayonida O'zbekiston amaliy psixologiya tizimida keng qo'llanilib kelinayotgan ilmiy va standartlashtirilgan metodikalardan foydalanildi. Talabalarning analitik va mantiqiy fikrlash darajasini aniqlash maqsadida John Raven tomonidan ishlab chiqilgan "Progressiv matritsalar" metodikasi qo'llanildi. Ushbu metodika respondentlarning mantiqiy tahlil qilish, umumlashtirish va muammoli vaziyatlarga analitik yondashish qobiliyatini baholash imkonini beradi. Matematik qobiliyat va statistik tafakkur darajasini aniqlash uchun esa psixologiya ta'limi yo'nalishlariga moslashtirilgan "Statistik savodxonlik va analitik kompetensiyalar" so'rovnomasi qo'llanildi. Mazkur metodika talabalarining statistik ma'lumotlarni tahlil qilish, natijalarni interpretatsiya etish va ilmiy xulosa chiqarish ko'nikmalarini baholashga xizmat qildi.

Olingan ma'lumotlar IBM SPSS Statistics dasturi yordamida statistik jihatdan qayta ishlanib, tavsifiy statistika, Pearson korrelyatsion tahlili hamda o'rtacha qiymatlar tahlili amalga oshirildi. Tadqiqot natijalari matematik qobiliyat va analitik fikrlashning kasbiy kompetensiyalar bilan o'zaro bog'liqligini aniqlash imkonini berdi.

Jadval-1.

Bo'lajak psixologlarda matematik qobiliyat va analitik fikrlash ko'rsatkichlarining tavsifiy statistikasi (SPSS Descriptive Statistics)

Ko'rsatkichlar	N	O'rtacha qiymat	Std. Deviation
Matematik qobiliyat	86	73,4	7,8
Analitik fikrlash	86	76,1	6,9
Kasbiy faoliyat samaradorligi	86	78,5	6,4

Tavsifiy statistik tahlil natijalari respondentlarda analitik fikrlash va kasbiy faoliyat samaradorligi ko'rsatkichlari nisbatan yuqori ekanligini ko'rsatdi. Ayniqsa, matematik qobiliyat darajasi yuqori bo'lgan talabalarda psixologik vaziyatlarni tahlil qilish, diagnostik qaror qabul qilish va ilmiy yondashuv asosida ishlash ko'nikmalari rivojlanganligi kuzatildi.

O'zgaruvchilar o'rtasidagi bog'liqlikni aniqlash maqsadida Pearson korrelyatsion tahlili amalga oshirildi.

Jadval-2.

Matematik qobiliyat, analitik fikrlash va kasbiy samaradorlik o'rtasidagi korrelyatsion bog'liqlik (SPSS Correlation Analysis)

Ko'rsatkichlar	Matematik qobiliyat	Analitik fikrlash	Kasbiy samaradorlik
Matematik qobiliyat	1	0,691**	0,728**
Analitik fikrlash	0,691**	1	0,754**
Kasbiy samaradorlik	0,728**	0,754**	1

Izoh: $p \leq 0,01$

Korrelyatsion tahlil natijalari matematik qobiliyat bilan analitik fikrlash o'rtasida kuchli musbat bog'liqlik mavjudligini ko'rsatdi ($r=0,691$). Shuningdek, analitik fikrlash va kasbiy faoliyat samaradorligi o'rtasidagi bog'liqlik eng yuqori ko'rsatkichni qayd etdi ($r=0,754$). Ushbu natijalar bo'lajak psixologlarning professional tayyorgarligida matematik tafakkur va analitik kompetensiyalar muhim o'rin tutishini tasdiqlaydi. Tadqiqot davomida olingan ma'lumotlar zamonaviy psixolog mutaxassislarni tayyorlash jarayonida statistik savodxonlik, mantiqiy fikrlash va ilmiy-tahliliy ko'nikmalarni rivojlantirish zarurligini ko'rsatdi.

Muhokama. Tadqiqot natijalari bo'lajak psixologlarda matematik qobiliyat va analitik fikrlash kasbiy faoliyat samaradorligini ta'minlovchi muhim omillardan biri ekanligini ko'rsatdi. Olingan ma'lumotlarga ko'ra, matematik tafakkuri rivojlangan talabalar psixologik vaziyatlarni chuqur tahlil qilish, muammolarga mantiqiy yondashish va psixodiagnostik xulosalarni ilmiy asosda shakllantirishda yuqori natijalarni namoyon etgan. Ayniqsa, statistik ma'lumotlarni qayta ishlash va interpretatsiya qilish jarayonida analitik fikrlashning ahamiyati yaqqol namoyon bo'ldi. Tadqiqot davomida aniqlangan korrelyatsion bog'liqliklar matematik qobiliyat va kasbiy kompetensiyalar o'rtasida uzviy aloqadorlik mavjudligini tasdiqlaydi. Bu holat zamonaviy psixologiya amaliyotida faqat nazariy bilimlarning o'zi yetarli emasligini, balki ilmiy-tahliliy yondashuv ham muhim ekanligini ko'rsatadi. Chunki bugungi psixolog faoliyati diagnostika, konsultatsiya va tadqiqot jarayonlarida aniq ma'lumotlarga tayangan holda qaror qabul qilishni talab etadi.

Shuningdek, natijalar oliy ta'lim tizimida psixologiya yo'nalishi talabalarining statistik savodxonligi va analitik tafakkurini rivojlantirishga qaratilgan innovatsion pedagogik texnologiyalarni keng joriy etish zarurligini ko'rsatdi. Matematik va statistik bilimlarning kasbiy fanlar bilan integratsiyalashuvi talabalarning ilmiy fikrlashi, tanqidiy yondashuvi va tadqiqotchilik kompetensiyalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Shu jihatdan, bo'lajak psixologlarni tayyorlash jarayonida analitik fikrlashni rivojlantirishga yo'naltirilgan amaliy mashg'ulotlar va statistik dasturlar bilan ishlash ko'nikmalarini kuchaytirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Xulosa. Mazkur tadqiqot natijalari bo'lajak psixologlarda matematik qobiliyat va analitik fikrlash kasbiy faoliyat samaradorligini belgilovchi muhim omillardan biri ekanligini tasdiqladi. Tadqiqot davomida matematik tafakkuri rivojlangan talabalar psixodiagnostik jarayonlarni tahlil qilish, statistik ma'lumotlarni qayta ishlash va ilmiy asoslangan xulosalar chiqarishda yuqori natijalarga ega ekanligi aniqlandi. Bu esa zamonaviy psixolog faoliyatida analitik fikrlash, mantiqiy tafakkur va statistik savodxonlikning muhim o'rin tutishini ko'rsatadi. Shuningdek, tadqiqot natijalari matematik qobiliyat bilan analitik fikrlash o'rtasida mustahkam bog'liqlik mavjudligini ko'rsatdi. Analitik tafakkuri rivojlangan talabalar muammoli vaziyatlarni tizimli baholash, psixologik jarayonlarni obyektiv tahlil qilish va samarali professional qarorlar qabul qilishda yuqori kompetentlikni namoyon etdi. Bu esa psixolog mutaxassislarni tayyorlash jarayonida faqat nazariy bilimlar emas, balki ilmiy-tahliliy ko'nikmalarni ham rivojlantirish zarurligini anglatadi.

Bugungi kunda psixologiya fanining empirik va raqamli yo'nalishlarda rivojlanishi statistik metodlar hamda ilmiy tadqiqot texnologiyalaridan foydalanish ko'lamini kengaytirmoqda. Shu sababli bo'lajak psixologlarning statistik dasturlar bilan ishlash, ma'lumotlarni interpretatsiya qilish va ilmiy xulosalarni asoslash kompetensiyalarini rivojlantirish muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Ayniqsa, psixodiagnostika, konsultativ faoliyat va ilmiy tadqiqotlarda analitik fikrlash professional samaradorlikning asosiy mezoniga aylanmoqda. Tadqiqot asosida oliy ta'lim tizimida psixologiya yo'nalishlari uchun matematik statistika, analitik tafakkur va ilmiy tadqiqot metodologiyasiga oid fanlarni amaliy yo'naltirilgan tarzda takomillashtirish maqsadga muvofiq ekanligi aniqlandi. Matematik va statistik bilimlarning kasbiy fanlar bilan integratsiyalashuvi talabalarning tanqidiy fikrlashi, ilmiy dunyoqarashi va tadqiqotchilik salohiyatini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Umuman olganda, matematik qobiliyat va analitik fikrlashni rivojlantirish bo'lajak psixologlarning kasbiy kompetentligini oshirish, ularning ilmiy va amaliy faoliyatdagi samaradorligini kuchaytirish hamda zamonaviy mehnat bozori talablariga mos raqobatbardosh mutaxassislarni tayyorlashning muhim shartlaridan biri hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

- [1] Выготский Л. С. Мышление и речь - Москва : Лабиринт, 1999. - 352 с.
- [2] Леонтьев А. Н. Деятельность. Сознание. Личность - Москва : Смысл, 2005. - 352 с.
- [3] Ананьев Б. Г. Человек как предмет познания - Санкт-Петербург : Питер, 2001. - 288 с.
- [4] Дружинин В. Н. Психология общих способностей - Санкт-Петербург : Питер, 2007. - 368 с.
- [5] Немов Р. С. Психология : учебник для вузов. - Москва : Юрайт, 2018. - 639 с.
- [6] Сидоренко Е. В. Методы математической обработки в психологии - Санкт-Петербург : Речь, 2010. - 350 с.
- [7] Наследов А. Д. SPSS: Компьютерный анализ данных в психологии и социальных науках - Санкт-Петербург : Питер, 2007. - 416 с.

[8] Jean Piaget Психология интеллекта. - Санкт-Петербург : Питер, 2004. - 192 с.

